

KÖNYV

KULTÚRA

KÖZÖSSÉG

Teljesítménymutatók az Illyés Gyula Könyvtárban 2026.

Szekszárd, 2026. április 10.

A TELJESÍTMÉNYMUTATÓK A MAGYAR KÖNYVTÁRI RENDSZERBEN : Ajánlás a könyvtári teljesítménymutatók alkalmazására az MSZ ISO 11620:2000 szabvány alapján c. dokumentum alapján az Illyés Gyula Könyvtár működésével kapcsolatban az alábbi mutatókat számítottuk ki.

1. A közönség, mint használó

Cél

A célközönség/szolgáló közösség könyvtárhasználatának mérése

A mutató meghatározása

A →használók aránya a →célközönségből vagy a →szolgáló közösségből.

Módszer: $A/B * 100$

Ahol:

“A” a használók száma a célközönségből vagy a szolgáló közösségből,

“B” a célközönség vagy a szolgáló közösség létszáma.

2024-ben:

A: 3 558 fő

B: 29 707 fő

Mutatószám: 12%

2025-ben:

A: 4 390 fő

B: 29 337 fő

Mutatószám: 15%

A célközönség/szolgáló közösség számát Szekszárdra vetítve számítottuk ki. A mutatószámból is látható, hogy a könyvtár az új épületbe költözéssel számottevő új használót vonzott. Feladatunk, hogy az újdonság vonzereje után is megtartsuk és növeljük használóink számát.

2. A használókra vetített költség

Cél

A költség összevetése a használók számával.

A mutató meghatározása

Az éves →költség osztva a →használók éves számával.

Módszer: A/B

Ahol:

“A” az éves költség,

“B” a használók éves száma.

2024-ben:

A: 17 314 000 Ft

B: 3 558 fő

Mutatószám: 4 866 Ft

2025-ben:

A: 16 146 000 Ft

B: 4 390 fő

Mutatószám: 3 677 Ft

A könyvtár célja, hogy használóit a könyvkiadás új dokumentumaival ellássa, a hiányokat pótolja. Az utóbbi években a dokumentumok ára jelentősen emelkedett, amelyet igyekszünk kedvezményes szerződések kötésével elérhető áruvá tenni, ill. akár hagyatékokból pótolni. A használók számának növekedése és a beszerzésre fordítható összeg csökkenése mellett is - a használói elégedettségmérésből - kiderül, hogy az olvasók elégedettek a választékkal, amely a keretösszeg hatékony felhasználására utal.

3. A személyes használat népszerűsége

Cél

A személyes használat viszonyítása a célközönség vagy szolgáltató közönség létszámához.

A mutató meghatározása

A →személyes használatok éves száma osztva a →célközönség vagy a →szolgáltató közönség létszámával.

Módszer: A/B

Ahol:

“A” a személyes használatok éves száma,

“B” a célközönség vagy a szolgáltató közönség létszáma.

2024-ben:

A: 145 811

B: 29 707 fő

Mutatószám: 4,9

2025-ben:

A: 212 543

B: 29 337 fő

Mutatószám: 7,2

A mutatószám jelentősen emelkedett, ami a könyvtár népszerűségének jól érzékelhető növekedését jelenti. Ez részben az új épületnek, ill. új szolgáltatásainknak és a közösségfejlesztésnek köszönhető.

4. A személyes használat költsége

Cél

A költség összevetése a személyes használatok számával.

A mutató meghatározása

Az éves → költség osztva a → személyes használatok számával.

Módszer: A/B

Ahol:

“A” az éves költség,

“B” a személyes használatok éves száma.

2024-ben:

A: 17 314 000 Ft

B: 145 811

Mutatószám: 119 Ft

2025-ben:

A: 16 146 000 Ft

B: 212 543

Mutatószám: 76 Ft

A könyvtár személyes használatának jelentős növekedése hozzájárul, hogy még hatékonyabban, a használóink elvárásait egyre jobban teljesítve használjuk fel a dokumentumbeszerzésre fordítható összeget.

10. A kölcsönzési állomány forgási sebessége

Cél

A kölcsönzési állomány használati mértékének megállapítása. Megmutatja a kölcsönzési állomány népszerűségét is.

A mutató meghatározása

A → kölcsönzött dokumentumok száma osztva a kölcsönözhető állománnyal.

Módszer: A/B

Ahol:

“A” a kölcsönzött dokumentumok száma,

“B” a kölcsönözhető dokumentumok száma.

2024-ben:

A: 58 695 db

B: 303 003 db

Mutatószám: 0,19

2025-ben:

A: 74 261 db

B: 281 332 db

Mutatószám: 0,26

Az állomány népszerűsége egyértelműen növekedett, amely a jól tervezett állományalakítást igazolja.

11. A kölcsönzés népszerűsége

Cél

A kölcsönzés viszonyítása a célközönség vagy a szolgálandó közönség számával. Megmutatja a kölcsönzési állomány népszerűségét és a kölcsönzési gyűjtemény(ek) minőségét is.

A mutató meghatározása

A → célközönség vagy a → szolgálandó közönség egy tagjára eső → kölcsönzések száma.

Módszer: A/B

Ahol:

“A” a cél- vagy a szolgálandó közönség kölcsönzéseinek éves száma,

“B” a célközönség vagy a szolgálandó közönség létszáma.

2024-ben:

A: 14 546

B: 29 707 fő

Mutatószám: 0,48

2025-ben:

A: 18 145

B: 29 337 fő

Mutatószám: 0,61

A gyűjtemény tervszerű selejtezésével arra törekszünk, hogy ne egy avult állományunk legyen, minél nagyobb arányban kölcsönözzék ki dokumentumainkat. Természetesen vármegyei hatókörünk, ODR tagkönyvtári funkcióink kötik selejtezési politikánkat. Használói deziderátát tervszerűen gyűjtve, teljesítve, szolgáljuk ki célközönségünket, amelyet a mutatószám növekedése is mutat.

13. A kölcsönzések költségessége

Cél: A költség összevetése a kölcsönzések számával.

A mutató meghatározása

Az éves → költség osztva a → kölcsönzések éves számával.

Módszer: A/B

Ahol:

“A” az éves költség,

“B” a kölcsönzések éves száma.

2024-ben:

A: 17 314 000 Ft

B: 14 546

Mutatószám: 1190

2025-ben:

A: 16 146 000 Ft

B: 18 145

Mutatószám: 889

A kölcsönzések számának jelentős emelkedése csökkentette az egy kölcsönzésre jutó költségeket.

15. A könyvtárközi kölcsönzés hatékonysága

Cél: A könyvtárközi kölcsönzés hatékonyságának mérése.

A mutató meghatározása

Azon kért dokumentumok aránya, amelyeket a használói igényekhez igazított időn belül könyvtárközi kölcsönzés útján szereztek be a használók számára.

Módszer: $A/B \cdot 100$

Ahol:

“A” a mérési időszakban megkapott dokumentumok száma,

“B” a mintavételi időszakban kért dokumentumok száma.

2024-ben:

A: 145

B: 149

Mutatószám: 97,3%

2025-ben:

A: 129

B: 130

Mutatószám: 99,2%

Az eleve magas mutatószámon is sikerült javítani, az állomány tervszerű alakításának köszönhetően.